

QUADERN 14
del Pacte Industrial

GUIA D'INICIATIVES LOCALS CAP A LA TRANSICIÓ ENERGÈTICA ALS POLÍGONS INDUSTRIALS

Pacte Industrial de
la Regió Metropolitana
de Barcelona

Guia d'iniciatives locals cap a la transició energètica als polígons industrials

Què?

EINES x PRENDRE DECISIONS

Com?

Formant: conceptes clau, tendències de futur, noves formes de governança local

Visualitzant: exemples d'iniciatives, accions i projectes (TRANSICIÓ = Σ accions)

Analitzant: necessitats – oportunitats

PROPOSTES x ACCIÓ

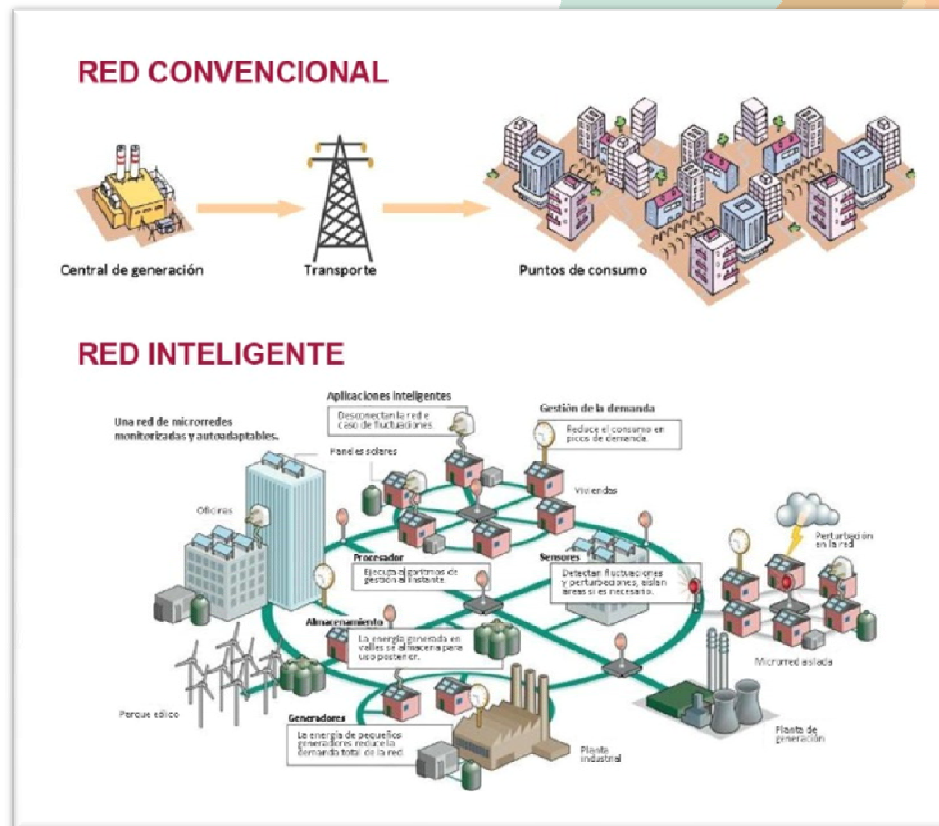
Guia d'iniciatives locals cap a la transició energètica als polígons industrials

Transició energètica: què és?

Transformació del model energètic actual (model centralitzat caracteritzat per l'ús d'energies convencionals i grans infraestructures de generació, com tèrmiques, hidràuliques i nuclears) per un model energètic nou distribuït basat en energies renovables i en eficiència energètica amb solucions més petites i properes al consumidor.

Implica:

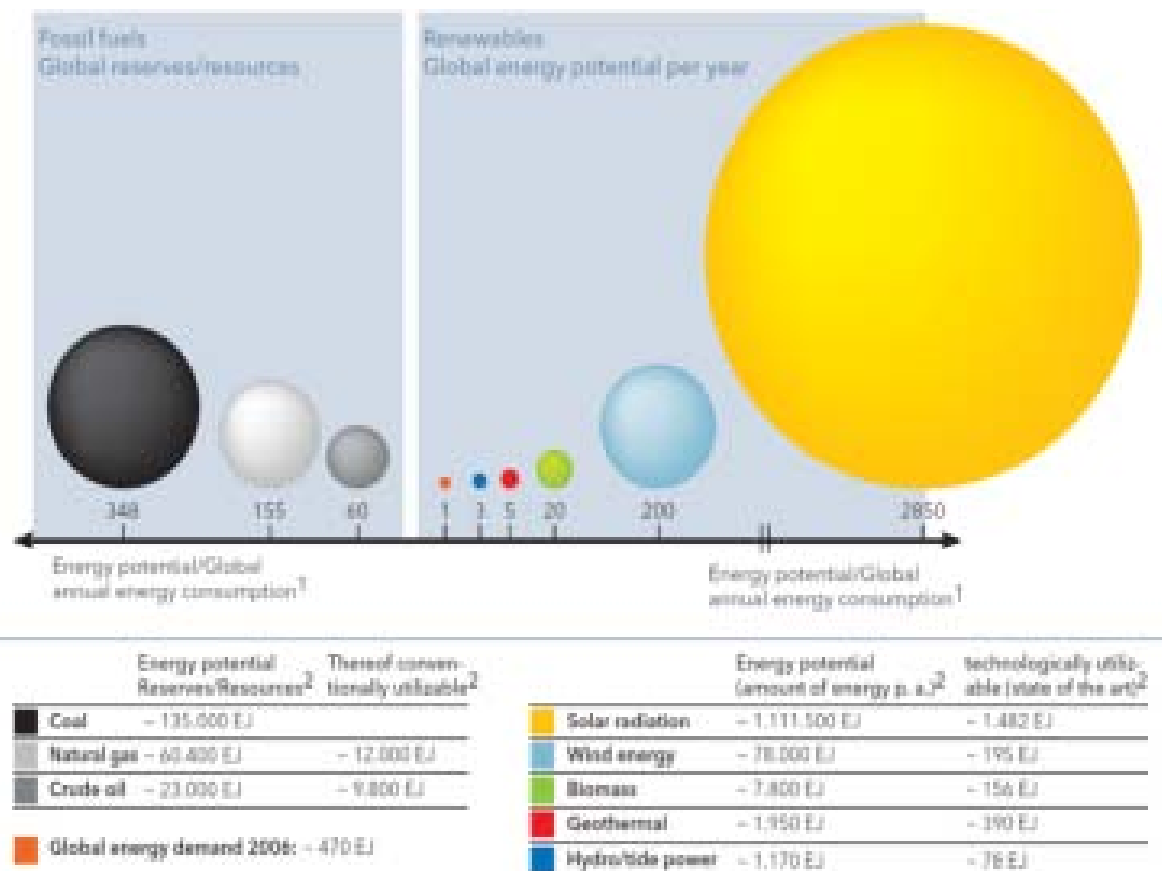
- Inclusió TICs a xarxa elèctrica
- Canvis en el comportament dels consumidors-generadors
- Canvis en la governança

Recursos finits x Recursos

Eficiència i energia renovable: per què?

- Tant pel canvi climàtic com per l'escassetat dels combustibles fòssils, està clar que el subministrament d'energia del futur tan sols podrà ser garantit a base d'un increment de les fonts d'energia renovables i una major eficiència en el seu ús, que són la base de la transició energètica.
- Amb l'energia renovable (solar, eòlica, hidràulica, de mareas, geotèrmia o biomassa, entre les més importants) es podria cobrir sobradament la demanda energètica global.

Impuls Municipal de l'Energia: per què?

- És **necessària una adaptació** dels mercats, de les tecnologies, de les polítiques que fomentin la generació de renovables en xarxes distribuïdes (en contraposició a les centralitzades convencionals).
- **El món local pot ser el motor** d'aquesta adaptació: un model energètic descentralitzat (distribuït) dona un fort protagonisme als ens locals (un model invertit) i li proporciona eines per augmentar la seva competitivitat i la de les empreses del seu territori. Cal una nova manera de GOVERNANÇA.

- Estalvi
- Innovació
- Competitivitat
- Ocupació

Estratègia
Desenvolupament

Guia d'iniciatives locals cap a la transició energètica als polígons industrials

El polígon industrial és un bon lloc, dins de les ciutats, on iniciar la construcció d'aquest model de generació distribuïda: és un espai delimitat on s'agrupen grans consumidors d'energia i potencials grans generadors.

Guia d'iniciatives locals cap a la transició energètica als polígons industrials

NOVES OPORTUNITATS DE LA INDÚSTRIA EN LA TRANSICIÓ ENERGÈTICA

La transició energètica ofereix:

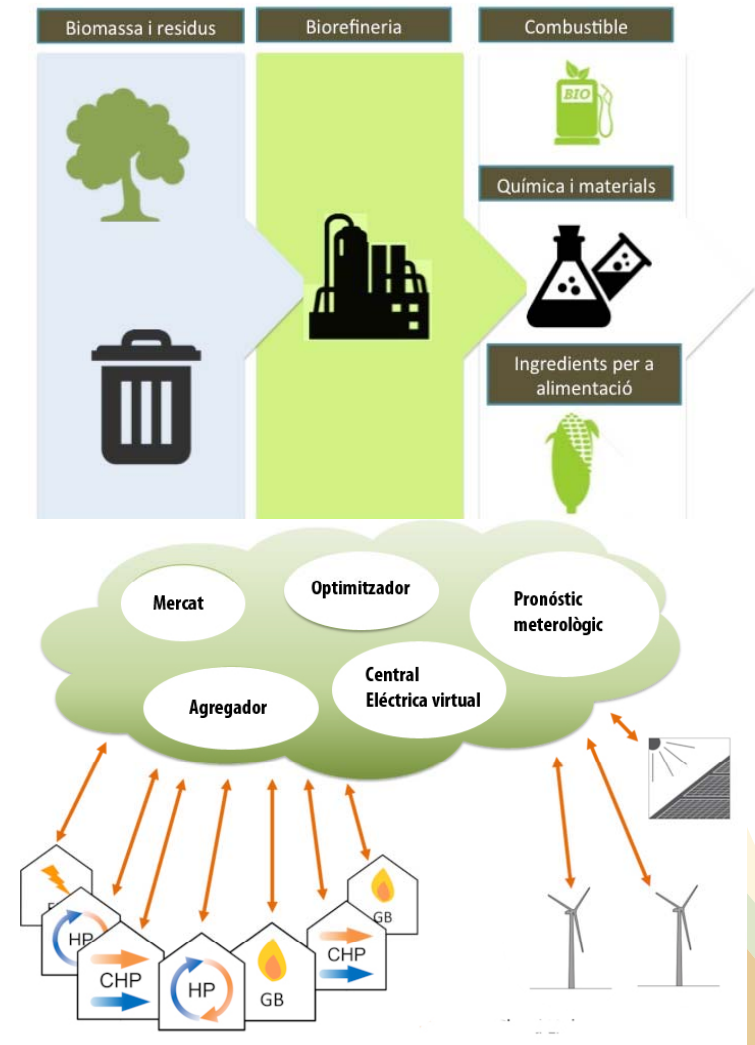
- Recurs renovable → sostenibilitat industrial
- Variació de formes: vapor, calor, moviment...
- Possibilitat de ser GENERADOR → agent actiu del sistema: Equilibradora entre oferta/demanda

Indústria pot:

- decidir quan consumir, quan generar segons preu mercat → competitivitat
- Interrompibilitat - “Nega-watt”

Nova indústria:

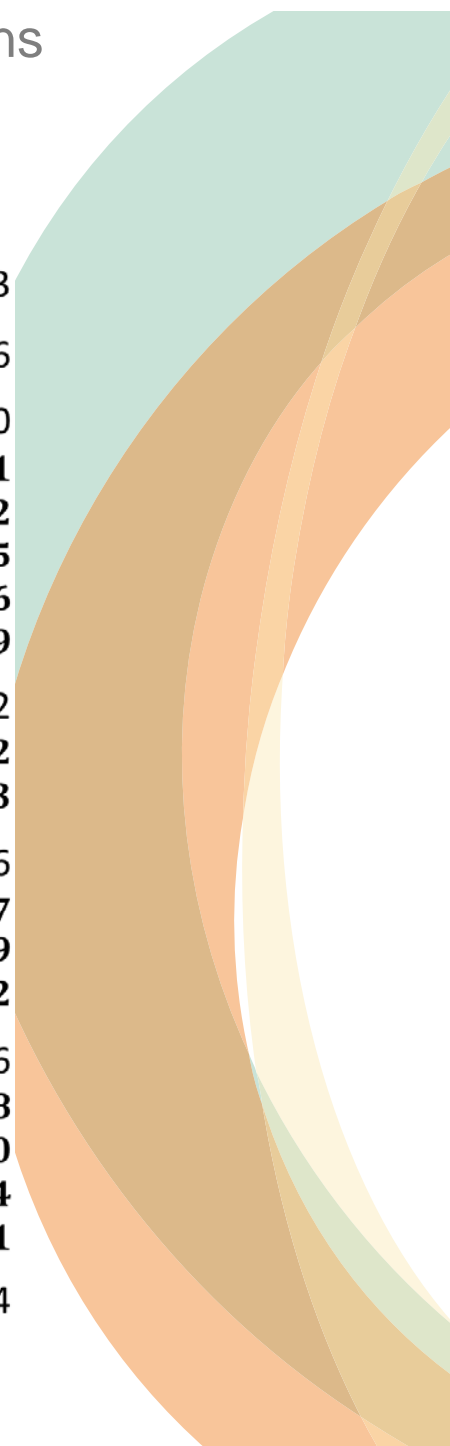
- Química del sol (biorrefinaria), aprofitament recursos (economia circular)
- Sistemes de control i telecomunicacions
- Serveis

Guia d'iniciatives locals cap a la transició energètica als polígons industrials

Resum executiu	3
1. Introducció: el paper dels municipis en la transició energètica	6
2. Conceptes bàsics	10
2.1. Què és la transició energètica?	11
2.2. Què és la generació distribuïda d'energia?	12
2.3. Què és una xarxa intel·ligent d'energia o "smart grid"?	15
2.4. Què és l'economia circular?	16
2.5. El preu de l'energia elèctrica	19
3. Situació actual de la indústria i dels polígons industrials vers l'energia	22
3.1. Situació actual	22
3.2. Necessitats	23
4. Noves oportunitats de la indústria en la transició energètica	26
4.1. L'ecologia industrial	27
4.2. La química del sol	29
4.3. La digitalització de la indústria i la xarxa elèctrica	32
5. Propostes per l'acció. oportunitats per al món local.	36
5.1. Accions facilitadores de la transició energètica	38
5.2. Accions de promoció de la transició energètica	40
5.3. Accions tècniques per a la transició energètica	44
5.4. Com finançar-ho?	51
6. Recull d'exemples d'accions cap a la transició energètica als polígons industrials	54

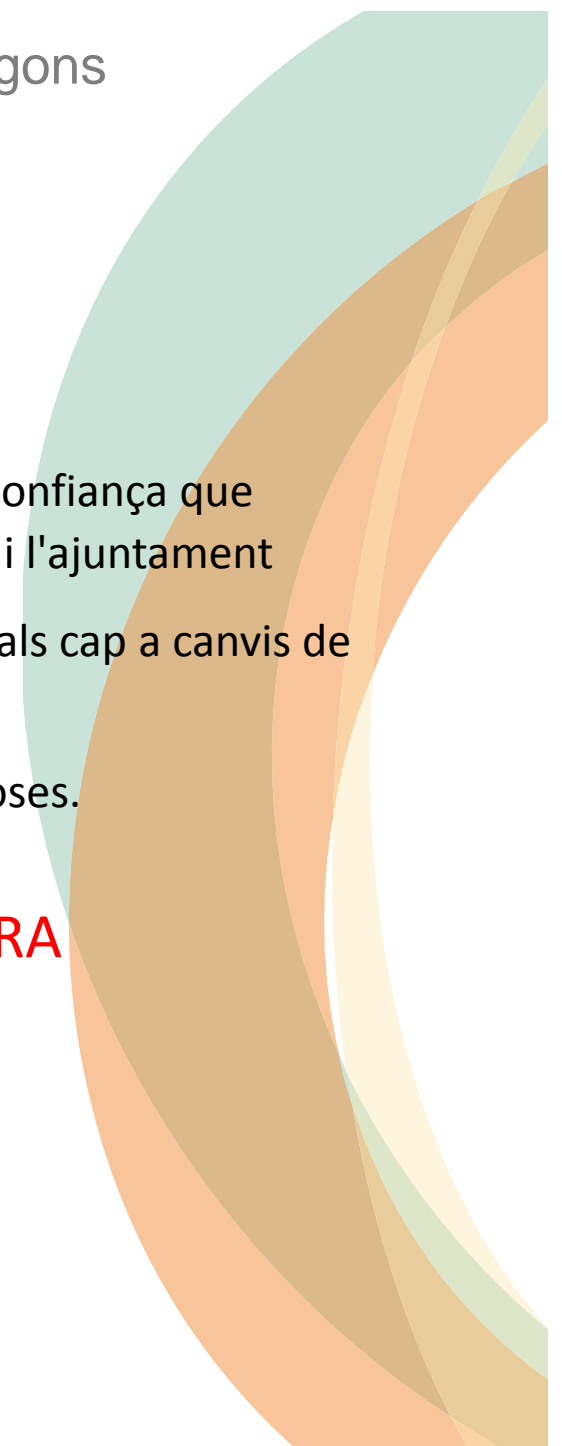
Guia d'iniciatives locals cap a la transició energètica als polígons industrials

PROPOSTES PER L'ACCIÓ. Oportunitats per al món local.

La transició energètica requereix la implantació d'accions de tres tipus:

- **Accions facilitadores**, que van en la línia de crear un entorn de confiança que permeti l'apropament mutu entre les empreses localitzades als polígons i l'ajuntament
- **Accions de promoció** que impulsen i vinculen als actors industrials cap a canvis de sensibilitat
- **Accions tècniques** que proposen solucions tecnològiques novedoses.

Acció = ÚTIL + CONFIANÇA + DURADERA

Guia d'iniciatives locals cap a la transició energètica als polígons industrials

ACCIONS FACILITADORES PER LA TRANSICIÓ ENERGÈTICA

1. Sensibilització ambiental a la indústria.
2. Associacionisme empresarial en els polígons industrials.
3. Finestreta única d'atenció a les empreses dels polígons.

ACCIONS DE PROMOCIÓ DE LA TRANSICIÓ ENERGÈTICA

4. Promoure la formació professional dual en temes energètics.
5. Compra d'energia verda i compra agregada d'energia. Serveis d'assessorament.
6. Ordenances fiscals que promouen la transició energètica.
7. Normes urbanístiques per a polígons que promouen la transició energètica.

ACCIONS TÈCNIQUES PER A LA TRANSICIÓ ENERGÈTICA

8. Crear la figura del gestor energètic (pel municipi, pel polígon, per les empreses).
9. Afavorir la instal·lació d'aparells de mesura i monitorització per a la gestió de dades de consums energètics (tèrmics i elèctrics).
10. Proporcionar empreses de serveis energètics als polígons industrials, tant per a ús individual de les indústries com per una gestió col·lectiva.
11. Dotar als polígons industrials de infraestructures "smart" i de serveis de telecomunicacions competitius amb operadors minoristes (locals).
12. Inventaris d'energies residuals i de recursos: portal actiu de gestió dels recursos.
13. Transport públic elèctric al polígon industrial com a sistema de gestió d'energies renovables.
14. Promocionar l'ús de les centrals de cogeneració com a recolzament de potència elèctrica als polígons i de les fonts d'energia renovable.

Guia d'iniciatives locals cap a la transició energètica als polígons industrials

RECULL D'EXEMPLES d'accions cap a la transició energètica als polígons industrials

- Exemples d'accions facilitadores
- Exemples d'accions de promoció
- Exemples d'accions tècniques

AUGMENT DE LA PRODUCTIVITAT AMB RENOVABLES

Aerogeneradors que estalvien energia per l'extracció d'aigua a la indústria del tomàquet a l'empresa Bonny SA

RESUM

Estalvi en els alts costos energètics que generen les grans extensions de tomàquets i cogombres a través de l'ús d'energia eòlica. Els principals punts en els quals es redueix el cost energètic és en la gestió de l'aigua de reg (pous i dessalació) i en els consums elèctrics de la maquinària pròpia del procés. L'empresa Bonny SA és la que s'encarrega d'optimitzar energèticament les explotacions a Las Palmas de Gran Canaria.

ACTORS

Indústria: Bonny SA

EL PROJECTE EN XIFRES

Producció destinada a exportació

El 1980: 50.000 t/a ny
El 2015: 27.000 t/a ny

Producció total d'energia eòlica

En l'Aero de la Florida: 2.562 MWh/any
En els 3 les Salinas: 7.067 MWh/any

Cost de personal

10% més barat al Marroc
Equivalent al 60% del cost de producció

Superfície de cultiu en hivernacles

250 Ha

Procés d'envasat

Superfície de la nau: 6.000 m²
Productivitat: 12 t/h

Treballadors

2.500

Retorn de la inversió en aerogeneradors

4,5 - 5 anys

UBICACIÓ

La Florida (Las Palmas de Gran Canaria)

Font: www.laverdad.es

DESCRIPCIÓ

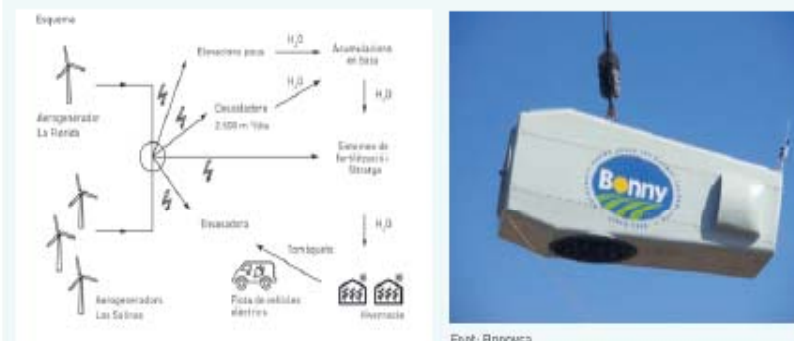
Repte

Els consums hídrics en períodes de sequera en els conreus hortícoles requereixen usar grans quantitats d'energia per a la seva extracció, elevant aigua de pous o operant les desaladores per reservar aigua de qualitat i en quantitat. Es planteja aconseguir estalvis a través de la generació de renovables, i augmentar els reptes de sostenibilitat de la producció agrícola.

Solució

Instal·lar, al costat mateix de la nau de procés, un petit parc eòlic amb 4 generadors, connectats a la mateixa línia de mitja tensió que els consums associats de la fàbrica.

- Es consumeix la producció si és necessària, si no s'aboca a la xarxa, en règim de renovables del RD 2366/1994.

Font: BonnySA

Resultats

- Reducció del 60% dels consums elèctrics per m³ d'aigua, han passat de 5,5 kWh/m³ d'aigua a 2,2 kWh/m³.
- Els aerogeneradors produeixen el 55% de l'energia total de l'activitat, amb l'objectiu d'arribar al 70% l'any 2015.
- És la primera empresa espanyola que rep el premi Green Energy, i la segona a Europa.

Tipus d'acció

Acció tècnica per a la transició energètica

PER DESTACAR

- Invertir en tecnologia punta en temes energètics els fa competitiu, perquè disminueix el preu dels seus productes.
- Els objectius de millora en altres oportunitats energètiques; és un camí de no retorn per al futur industrial.
- El suport de les polítiques regionals a les renovables de les Canàries ha potenciat iniciatives rendibles d'implantacions en indústries.

DADES DE CONTACTE

Persona: Fernando Ojeda
Càrrec: Enginyer de l'empresa
Enc: Bonny SA
Correu electrònic: fojeda@bonny.es
Telèfon: 607 076 233, 928 303 200
Adreça: Juan Rejón 89, Las Palmas de Gran Canaria
Lloc web: www.bonny.es

Guia d'iniciatives locals cap a la transició energètica als polígons industrials

RECULL D'IDEES FORÇA I DE FUTUR PER LA TRANSICIÓ ENERGÈTICA EN POLÍGONS INDUSTRIALS.

1. Impulsar l'auto-consum amb renovables com a forma d'estalvi econòmic

Superar el fre que té el consumidor cap aquestes inversions - eliminar el risc que apareixin impostos, fent que hi hagin productes financers segurs.

2. Impulsar les línies directes i les xarxes tancades en polígons (close distribution).

Apel·lar a la directiva europea del Mercat Interior Europeu 2009/7 que incorpora aquests temes, així com ho fa l'estratègia catalana en el document "Impuls a la Catalunya industrial"

3. Impulsar la regulació en el concepte del Punt Frontera (node de connexió del consumidor-generador amb la xarxa central) Per evitar la necessitat actual d'aïllar les xarxes tancades, i possibilitar l'existència els comptadors comuns.

4. Integració vertical del negoci energètic local. Proposar que sigui possible la creació d'operadors locals que comercialitzin, generin i distribueixin conjuntament com a forma d'eficiència energètica, exclusivament en l'àmbit de l'energia gestionada localment.

5. Impuls de mercats directes. Superar les barreres per què les empreses puguin vendre electre al veïns, i/o fomentar la innovació de nous models negocis que facin possible aquests intercanvis.

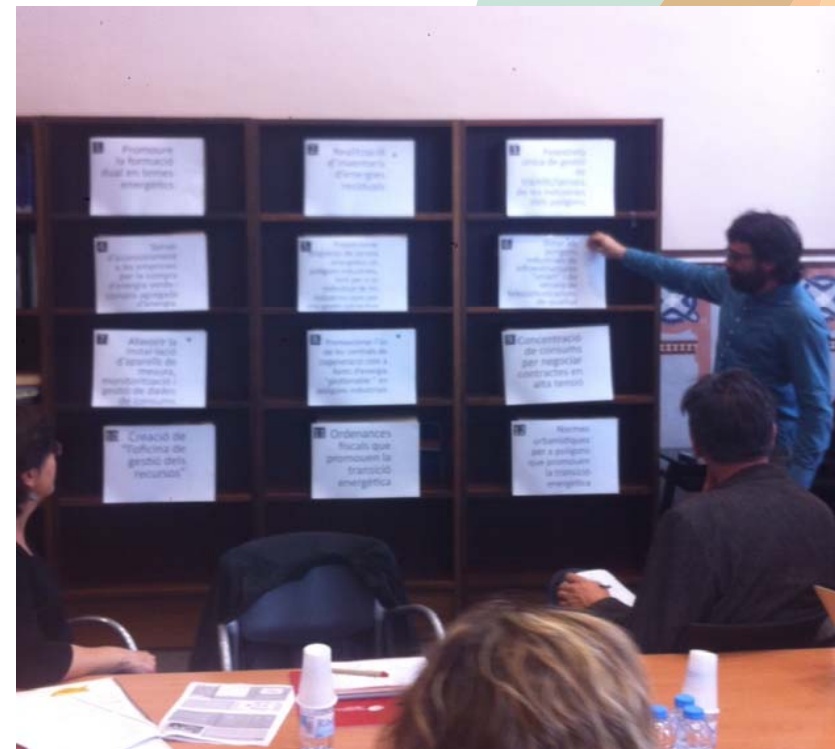
Guia d'iniciatives locals cap a la transició energètica als polígons industrials

RECULL D'IDEES FORÇA I DE FUTUR PER LA TRANSICIÓ ENERGÈTICA EN POLÍGONS INDUSTRIALS.

- 6. Impulsar la programació del consum energètic quan els preus de l'energia siguin més favorables (negawatt).** desplaçant cap a altres moments les activitats que originen el consum energètic
- 7. Adaptar les normatives** (codi tècnic, i reglamentacions urbanístiques) que afectin als polígons en termes de xarxes de distribució energètica.
- 8. Impulsar l'especialització** dels polígons, en temes estratègics, **apostant pel recursos locals** (industries que impulsin la química del sol, generació de renovables, noves tecnologies, etc)
- 9. Incentivar l'associacionisme del polígons** promovent l'assumpció de funcions de gestió del recursos comuns.
- 10. Formar i motivar als polítics** de tots aquests conceptes perquè en puguin fer un bon lideratge

Guia d'iniciatives locals cap a la transició energètica als polígons industrials

Transició energètica → nous models de relació més col·laboratius → REFLEXIONS participatives.
APRENTATATGE conjunt

Simbiosy

c/ Ramon Turro 100-104, 4-1 .

08005 Barcelona

T: +34 932218687

www.simbiosy.com

simbiosy@simbiosy.com

@simbiosy

